

Nábotova vinice

1. čtení: Židům 11,1-4; 32-39

Kázání: 1 Královská 21,1-16

Bratři a sestry,

máte rádi pohádky? A nebo vůbec, máte rádi dobré příběhy? Jistěže máte, my všichni je máme rádi. Lidé všech časů a míst je mají rádi. Ať už se vyprávějí, čtou nebo se na ně koukáme v televizi. Takové ty příběhy, kdy se člověk dostane do těžkých situací, neví kudy kam, je to nad jeho síly ale pak se ukáže dobro, pravda, láska a člověk to zvládne. Nakonec to dobře dopadne. I v Bibli jsou takové příběhy. Vždyť jednomu takovému příběhu jsme všichni uvěřili a svěřili jsme mu svoje životy. Tomu příběhu o Ježíši.

Ale co ten dnešní příběh? Je také z Bible. Ale je dobrý? A nebo je skutečný, je ze života? A musí to stát proti sobě? A dopadne nakonec dobře? A ještě další spousta otázek vyvstane, pokud se nad tím příběhem o Nábotovi a jeho vinici začneme zamýšlet a začneme v něm hledat, k čemu vlastně v té Bibli je.

Ale ještě než se dostaneme k těm otázkám, je třeba vysvětlit jednu důležitou věc. Máme tu člověka Nábotu, který nechce Izraelskému králi prodat svoji vinici. Proč? Co myslíte? Odpověď na tuhle otázku je totiž klíčem k tomuhle příběhu. A to, jak na ni odpovíte vás také povede k tomu, co vám ten příběh řekne. Takže proč nechtěl? Protože byla jeho a měl ji rád? Takže měl radši majetek než dobré vztahy se sousedem, potažmo svoji dobrou budoucnost? Možná, kdyby soused král nabídl víc, možná by prodal. A nebo proto, že prostě vinice byla jeho a on si chtěl i před králem dokázat, že na svém je pánem on a nikdo nemá právo mu mluvit do toho, co chce s tím svým udělat? A nebo proto, že to byla půda, která patřila jeho předkům a Nábot měl tak silný vztah k tomu, co patřilo tatínkovi, dědečkovi a pradědečkovi? A nebo proto, že Boží zákon zakazoval prodat dědický kus země? A tak chtěl Nábot prostě jenom dodržet Boží zákon, protože je to zákon? Možná to poslední, to nejmíc vyplývá z toho, co jsme četli. Ale je tu ještě jedna možnost. A v to doufám, protože potom k nám může Nábot promlouvat i když už zemřel. Ten kus země totiž Nábot nezdědil po svém předkovi do já nevím kolikátého pokolení. Ten kus země byl darován Bohem jeho předkům, kteří přišli do zaslíbené země. Podle Božího slibu Abrahamovi a jeho potomkům. Ten kus země byl svědectvím o Boží věrnosti. O tom, že Bohu lze důvěřovat. Nábot nebyl jenom dědicem a vlastníkem toho kousku země. On sám byl také pokračovatelem svědectví o Bohu. A tohle bylo důležitější než majetek. Ten spor s králem není sporem o majetek. Je to spor právě mezi majetkem a svědectvím o Bohu. A na svědectví o Bohu nemá ani král se vším možným majetkem právo.

Ale teď pojďme dál. Nábot neprodal, král se rozesmutněl, královna se také rozesmutněla a aby toho smutku nebylo na královském dvoře příliš, nechala královna s dovolením krále zinscenovat proces a Nábot v něm byl odsouzen a popraven. Král vyhrál a Nábot prohrál. Konec.

Je to konec? Nebo to pokračuje? A co je tedy dál? Ne, nepokračuje to. Alespoň pro Nábotu už ne. A hlavním hrdinou je právě Nábot. Bůh ho nezachránil, nevzkřísil ho z mrtvých. Dál příběh sice pokračuje ale už bez Nábotu. A nám zůstávají otázky. Pokud tedy chceme. A měli bychom chtít, protože tenhle příběh se od té doby stal moc a moc krát a stále se děje. Naše vlastní české dějiny jsou plné Nábotů. Stále jsou ti dobří ničení těmi silnými a mocnými zlými.

Pokračování ve čtení: 1 Královská 21, 17-20

Příběh o Nábotově vinici je skvělým argumentem pro ty, kteří tvrdí, že žádný Bůh není a není žádné konečné vítězství dobra nad zlem. A jestli Bůh je, pak prostě není dobrý. Jinak by přece nedovolil aby Achab a Jezábel a všichni ti šlechticové a starší města a také ti dva ničemníci, totiž ti všichni, kteří do té justiční vraždy byli namočení, tak dobrý Bůh by jim přece nedovolil, aby se jim takové zločinství a taková nespravedlnost povedly. A svět je jenom smutné, hnusné místo plné Achabů, Jezábel a ničemníků. A když už tam Bůh teda nějak zasáhne a pošle proroka Elijáše a tak dál, proč to udělal až tak pozdě? Proč ne o den dřív? K čemu je takový Bůh.

Víte, bratři a sestry, to nejsou hloupé otázky. Nejsou vymyšlené. Ano, někdy se takhle lidé ptají aby ve skutečnosti zakryly to, že vlastně nad sebou žádného Boha nechtějí a chtějí si žít sami podle sebe. Někdy ano. Ale často to jsou otázky upřímné, vyvěrající z opravdového pocitu nespravedlnosti a bolesti nad tímhle světem. Já sám si tyhle otázky často kladu. A nejenom já, dokonce i svědkové víry v Bibli si tyhle otázkou kladou.

Je nějaký Bůh? A je dobrý? A pokud ano, jaký smysl měla Nábotova věrnost Bohu a jeho svědectví o Boží věrnosti? A jaký smysl má moje věrnost Bohu a moje svědectví o Boží věrnosti? Má smysl zůstat Bohu věrný?

Přiznám se vám, že to nevím. Nevím odpověď na tyhle otázky. A ti, kteří vědí, mi nepřipadají důvěryhodní. Možná totiž, že zde není místo pro vědění. Nejde o to najít nebo vymyslet tu správnou odpověď, abych měl pokoj a mohl to nechat být. To zkoušeli Jobovi přátelé a Bůh jim za to všem třem pěkně vynadal. Něco ale přece lze. Lze věřit. K tomu myslím ten příběh i nám je. Lze třeba věřit, že svět není plný jenom Achabů, Jezábel a ničemníků. Vždyť jsou zde také Nábotové. Spousta Nábotů. Jestli máme v našich dějinách a v naší současnosti plno ničemníků, máme ale také plno těch dobrých. Těch, kteří chtějí dobro a také ho dělají a také jsou ochotni za dobro trpět. To myslím je hlavním poselstvím toho příběhu. I když byl tehdy svět zkorumpovaný a lidé byli zlí a záviděli si a chtěli jenom peníze, byl tehdy i Nábót. Není zapomenut a nebude zapomenut. Je i nám svědectvím, že nejsme sami, kteří si přejí dobro, pokoj a spravedlnost. V tom snad může být smysl všech těch nevinných a nespravedlivě odsouzených, že nás to prostě rozčiluje a nechceme, aby to tak bylo. Možná právě i díky nim poznáváme, co je dobré a co není. A snad nám můžou být vzorem. Nejde totiž o to rozčítit se a udělat revoluci. Bible nás příběhem o Nábotovi učí, jak důležité je už jenom to zůstat věrný tomu dobrému. I když to možná na téhle straně věčnosti jakoby prohráme.

Můžeme věřit, že všechny ty naše většinou malé zápasy mají smysl. Ty zápasy o to nekrást, když ostatní kradou, nelhat, když ostatní lžou, nepodvádět, když ostatní podvádějí, nemlčet, když ostatní mlčí. Všechny ty zápasy o dosvědčování toho, že Bůh je věrný a my patříme Bohu, mají smysl. A nebudou zapomenuty. I když nám se třeba prostě nevyplatí. I když nás za to nikdo nepochválí, i když třeba nakonec špatně dopadneme.

Kéž nás Nábót ruší a vyrušuje ze spaní a podrývá náš někdy laciný klid. Kéž nás nutí přemýšlet, co je naše svědectví o Bohu, co nemáme vyměnit za peníze nebo za něco jiného. Co je doopravdy náš poklad. Čemu doopravdy věříme.

Amen